Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 18. junija 2015*

„Pritožba — Konkurenca — Sektor železniškega prometa in dodatnih storitev — Zloraba prevladujočega položaja — Uredba (ES) št. 1/2003 — Člena 20 in 28(1) — Upravni postopek — Sklep o odreditvi pregleda — Pristojnosti Komisije za izvajanje pregledov — Temeljna pravica nedotakljivosti stanovanja — Neobstoj predhodne odredbe sodnika — Učinkovit sodni nadzor — Naključno odkritje“

V zadevi C-583/13 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 15. novembra 2013,

**Deutsche Bahn AG** s sedežem v Berlinu (Nemčija),

**DB Mobility Logistics AG** s sedežem v Berlinu,

**DB Energie GmbH** s sedežem v Frankfurtu na Majni (Nemčija),

**DB Netz AG** s sedežem v Frankfurtu na Majni,

**Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH** s sedežem v Bodenheimu (Nemčija),

**DB Schenker Rail GmbH** s sedežem v Mayenceju (Nemčija),

**DB Schenker Rail Deutschland AG** s sedežem v Mayenceju,

ki jih zastopajo W. Deselaers, E. Venot in J. Brückner, odvetniki,

tožeče stranke,

druge stranke v postopku so

**Evropska komisija**, ki jo zastopata L. Malferrari in R. Sauer, agenta, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka na prvi stopnji,

**Kraljevina Španija**, ki jo zastopata A. Rubio González in L. Banciella Rodríguez-Miñón, agenta,

intervenientka na prvi stopnji,

* Jezik postopka: nemščina.

**Nadzorni organ EFTA**, ki ga zastopajo M. Schneider, X. Lewis ter M. Moustakali, agenti,

intervenient na prvi stopnji,

**Svet Evropske unije,**

intervenient na prvi stopnji,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta, predsednica senata, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev (poročevalec), J. L. da Cruz Vilaça in K. Likurgos, sodniki,

generalni pravobranilec: N. Wahl,

sodni tajnik: I. Illéssy, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 4. decembra 2014,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 12. februarja 2015

izreka naslednjo

## Sodbo

1 Družba Deutsche Bahn AG in njene hčerinske družbe DB Mobility Logistics AG, DB Energie GmbH, DB Netz AG, Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH, DB Schenker Rail GmbHb in DB Schenker Rail Deutschland AG (v nadaljevanju: skupaj: Deutsche Bahn) s pritožbo predlagajo razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije Deutsche Bahn in drugi/Komisija (T-289/11, T-290/11 in T-521/11, EU:T:2013:404, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je navedeno sodišče zavrnilo njihovo tožbo za razglasitev ničnosti sklepov C(2011) 1774 z dne 14. marca 2011, C(2011) 2365 z dne 30. marca 2011 in C(2011) 5230 z dne 14. julija 2011 (v nadaljevanju: sporni sklepi), s katerimi je Komisija v skladu s členom 20(4) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) odredila pregled podjetja Deutsche Bahn AG in vseh njenih hčerinskih družb (zadevi COMP/39.678 in COMP/39.731).

## Pravni okvir

2 Člen 20 Uredbe (ES) št. 1/2003, naslovljen „Pooblastilo Komisije za pregled“, določa:

„1. Za izpolnjevanje dolžnosti, ki jih nalaga ta uredba, lahko Komisija izvaja vse potrebne preglede podjetij in podjetniških združenj.

2. Uradniki in druge spremljevalne osebe, ki jih je Komisija pooblastila za izvajanje pregleda, so pooblaščeni, da:

(a) vstopijo v vse prostore, zemljišča in prevozna sredstva podjetij in podjetniških združenj;

(b) pregledajo poslovne knjige in drugo poslovno dokumentacijo ne glede na obliko, v kateri je predložena;

(c) odvzamejo in pridobijo, ne glede na obliko, kopije ali izvlečke iz poslovnih knjig ali dokumentacije;

(d) da za čas, potreben za pregled, zapečatijo kateri koli poslovni prostor ali knjige in drugo dokumentacijo;

(e) da zaprosijo katerega koli predstavnika ali uslužbenca podjetja ali podjetniškega združenja za razlago dejstev ali dokumentov, povezanih s predmetom in namenom pregleda, in odgovore zabeležijo.

3. Uradniki in druge spremljevalne osebe, ki jih je Komisija pooblastila za izvajanje pregleda, uresničujejo svoja pooblastila s predložitvijo pisnega pooblastila, ki navaja predmet in namen pregleda in sankcije, ki so predvidene v členu 23, če izročene poslovne knjige ali druga poslovna dokumentacija o poslovanju ni popolna ali če odgovori na vprašanja v skladu z odstavkom 2 tega člena niso točni ali so zavajajoči. Komisija pred pregledom pravočasno obvesti o tem organ, pristojen za konkurenco v državi članici, na ozemlju katere se bo izvajal pregled.

4. Podjetja in podjetniška združenja se morajo podrediti pregledom, ki jih z odločbo odredi Komisija. Odločba podrobno navaja predmet in namen pregleda, določi datum začetka preiskave in navede kazni, ki jih predvidevata člena 23 in 24, ter pravico Sodišča do pritožbe zoper odločbo [pravico do pritožbe zoper odločbo]. Komisija sprejme odločbe po posvetovanju z organom, pristojnim za konkurenco v državi članici, na ozemlju katere se bo opravljal pregled.

5. Uradniki in tudi tisti, ki jih pooblasti ali imenuje organ, pristojen za konkurenco v državi članici, na ozemlju katere se bo izvedel pregled, na zahtevo tega organa ali Komisije aktivno pomagajo uradnikom in drugim spremljevalnim osebam, ki jih je Komisija pooblastila. Pri tem imajo pooblastila, določena z odstavkom 2.

6. Kadar uradniki in druge spremljevalne osebe, ki jih je Komisija pooblastila, ugotovijo, da podjetje nasprotuje pregledu, ki je bil odrejen v skladu s tem členom, jim zadevna država članica ponudi potrebno sodelovanje in, če je to potrebno, zagotovi tudi podporo policije ali drugega ustreznega izvršilnega organa, da jim omogoči izvedbo pregleda.

7. Če se za sodelovanje, ki je navedeno v odstavku 6, po nacionalnih pravilih zahteva odobritev pravosodnega organa, se vloži prošnja za tako odobritev. Prošnja za takšno odobritev se lahko vloži tudi kot previdnostni ukrep.

8. Kadar se zaprosi za odobritev iz odstavka 7, nacionalno sodišče nadzoruje, da je odločba Komisije pristna in da predvideni prisilni ukrepi niso niti enostranski niti pretirani glede na predmet pregleda. Pri nadzoru sorazmernosti prisilnih ukrepov lahko nacionalno sodišče Komisijo neposredno ali prek organa, pristojnega za konkurenco v državi članici, prosi za podrobne razlage zlasti v zvezi z razlogi, ki jih ima Komisija za sum kršitve členov [101 PDEU in 102 PDEU], pa tudi v zvezi z resnostjo domnevne kršitve in naravo vpletenosti zadevnega podjetja. Vendar pa nacionalno sodišče ne more dvomiti o potrebnosti pregleda niti ne sme zahtevati zagotovitve informacij, ki so v spisu Komisije. Nadzor zakonitosti odločbe Komisije je pridržan za Sodišče.“

3 Člen 28(1) Uredbe št. 1/2003 podrobneje določa, da se brez poseganja v člena 12 in 15 te uredbe informacije, ki se nanašajo na izmenjavo informacij med Komisijo in nacionalnimi organi, pristojnimi za konkurenco, oziroma na sodelovanje z nacionalnimi sodišči in ki so zbrane v okviru pristojnosti Komisije pri pregledu, uporabljajo samo za namen, za katerega so bile pridobljene.

## Dejansko stanje

4 Deutsche Bahn je podjetje, ki dejavnosti opravlja v sektorju notranjega in mednarodnega prevoza blaga in potnikov, logistike in zagotavljanja povezanih storitev v železniškem prevozu.

5 Komisija je 14. marca 2011 sprejela prvi sklep, s katerim je podjetju Deutsche Bahn odredila, naj se podredi pregledu zaradi potencialno neupravičene ugodnejše obravnave, zlasti v obliki sistema popustov za dobavo električne energije za vleko, ki jo družba DB Energie GmbH zagotavlja drugim hčerinskim družbam skupine (v nadaljevanju: prvi sklep o pregledu). Ta prvi pregled je bil opravljen od 29. do 31. marca 2011.

6 Komisija je 30. marca 2011 sprejela drugi sklep o pregledu glede podjetja Deutsche Bahn, ki se je nanašal na morebitna ravnanja družbe DUSS, katerih namen je bil postaviti v slabši položaj konkurente skupine, ki delujejo v Nemčiji, tako, da se oteži njihov dostop do terminalov ali da se jih obravnava diskriminatorno (v nadaljevanju: drugi sklep o pregledu). Drugi pregled je bil opravljen 30. marca in 1. aprila 2011.

7 Komisija je 14. julija 2011 sprejela tretji sklep o pregledu glede podjetja Deutsche Bahn zaradi vzpostavitve morebitno protikonkurenčnega sistema strateške uporabe infrastrukture, ki jo upravljajo družbe skupine, katerega namen je, da se konkurentom skupine na področju železniškega prometa, ki potrebujejo dostop do terminalov družbe DUSS, prepreči, oteži ali podraži opravljanje dejavnosti (v nadaljevanju: tretji sklep o pregledu). Tretji pregled je bil opravljen 26. julija 2011.

8 Podjetje Deutsche Bahn, katerega odvetniki so bili prisotni pri vseh preiskavah, ni podalo ugovorov, se ni sklicevalo na neobstoj predhodne odredbe sodnika in ni nasprotovalo navedenim pregledom na podlagi člena 20(6) Uredbe št. 1/2003.

## Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

9 Podjetje Deutsche Bahn je z vlogami z dne 10. junija in z dne 5. oktobra 2011 vložilo tri tožbe pri Splošnem sodišču, ki so bile združene, ker so se nanašale na razglasitev ničnosti spornih sklepov, na razglasitev ničnosti aktov, ki jih je Komisija sprejela med navedenimi pregledi, in na predlog, naj se Komisiji naloži, da vrne vse prepise dokumentov, ki so bili napravljeni v okviru teh pregledov.

10 Podjetje Deutsche Bahn je v utemeljitev teh tožb navedlo pet tožbenih razlogov, ki so se v bistvu nanašali na kršitev temeljne pravice do nedotakljivosti stanovanja, kot je varovana s členom 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) in s členom 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950 (v nadaljevanju: EKČP), zaradi neobstoja predhodne odredbe sodnika, na kršitev pravice do učinkovitega pravnega sredstva, kot jo zagotavlja člen 47 Listine in člen 6 EKČP, na več kršitev pravice do obrambe in na kršitev načela sorazmernosti.

11 Splošno sodišče je zavrnilo tožbe podjetja Deutsche Bahn v celoti.

## Predlogi strank pred Sodiščem

12 Podjetje Deutsche Bahn Sodišču predlaga, naj:

— razveljavi izpodbijano sodbo,

— razglasi tri sporne sklepe za nične in

— Komisiji naloži plačilo stroškov postopkov na obeh stopnjah.

13 Komisija Sodišču predlaga, naj:

— pritožbo zavrne in

— podjetju Deutsche Bahn naloži plačilo stroškov.

**Pritožba**

*Prvi pritožbeni razlog: napačna razlaga in uporaba temeljne pravice do nedotakljivosti stanovanja, ki je določena v členu 7 Listine in členu 8 EKČP*

Trditve podjetja Deutsche Bahn

14 Podjetje Deutsche Bahn Splošnemu sodišču najprej očita, da ni spoštovalo sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Colas Est in drugi proti Franciji (št. 3797/97, CEDH 2002-III) in da ni preučilo sodb, ki jih je navedeno sodišče izdalo v zadevah Liotard Frères proti Franciji (št. 29598/08 z dne 5. maja 2011) in Canal Plus in drugi proti Franciji (št. 29408/08 z dne 21. decembra 2010), s tem, da je v točki 72 izpodbijane sodbe presodilo, da je neobstoj predhodne odredbe sodnika le eden od elementov, ki jih je Evropsko sodišče za človekove pravice upoštevalo pri ugotovitvi kršitve člena 8 EKČP.

15 Dalje Podjetje Deutsche Bahn Splošnemu sodišču očita, da je napačno uporabilo pravo s tem, da se je v točki 66 izpodbijane sodbe oprlo na sodbi ESČP v zadevah Harju proti Finski (št. 56716/09 z dne 15. februarja 2011) in Heino proti Finski (št. 56720/09 z dne 15. februarja 2011) in ugotovilo, da iz njih izhaja temeljno načelo, da se lahko neobstoj predhodne odredbe kompenzira z naknadno sodno presojo.

16 Podjetje Deutsche Bahn nazadnje navaja, da pet kategorij varovalk, ki jih je Splošno sodišče navedlo v točkah od 74 do 101 izpodbijane sodbe, ne zagotavlja zadostnega varstva njegove pravice do obrambe pred poseganjem v njegovo temeljno pravico do nedotakljivosti stanovanja, ki je posledica pregledov, ki jih je Komisija opravila v njegovih prostorih.

17 Komisija s podporo Nadzornega organa EFTA in Kraljevine Španije izpodbija te trditve.

Presoja Sodišča

18 Podjetje Deutsche Bahn želi s prvim pritožbenim razlogom v bistvu dokazati, da je bilo v izpodbijani sodbi napačno uporabljeno pravo, ker je Splošno sodišče s kršitvijo člena 7 Listine in člena 8 EKČP presodilo, da neobstoj predhodne odredbe sodnika ne vpliva na zakonitost spornih sklepov.

19 V zvezi s tem je treba navesti, da je temeljna pravica do nedotakljivosti stanovanja splošno načelo prava Unije (glej v tem smislu sodbe Hoechst/Komisija, 46/87 in 227/88, EU:C:1989:337, točka 19; Dow Benelux/Komisija, 85/87, EU:C:1989:379, točka 30, in Dow Chemical Ibérica in drugi/Komisija, od 97/87 do 99/87, EU:C:1989:380, točka 16), ki je zdaj izražena v členu 7 Listine, ki mu ustreza člen 8 EKČP.

20 Navesti je treba tudi, da čeprav iz sodne prakse ESČP izhaja, da se lahko varstvo, ki ga določa člen 8 EKČP, razširi na nekatere poslovne prostore, je to sodišče vendar presodilo, da je javni poseg v zvezi s službenimi in poslovnimi prostori ali dejavnostmi lahko širši kot v drugih primerih (sodbi ESČP z dne 16. decembra 1992 v zadevi Niemietz proti Nemčiji, série A št. 251-B, in z dne 14. marca 2013 v zadevi Bernh Larsen Holding AS in drugi proti Norveški, št. 24117/08).

21 V obravnavani zadevi je treba najprej ugotoviti, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 33 sklepnih predlogov, da Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da ni upoštevalo zgoraj navedenih sodb ESČP Société Métallurgique Liotard Frères proti Franciji ter Canal Plus in drugi proti Franciji, ker se ti sodbi nista nanašali na kršitev člena 8 EKČP, ampak na kršitev člena 6 EKČP.

22 Poleg tega je treba navesti, da je Splošno sodišče v točki 72 izpodbijane sodbe z napotitvijo na točko 49 zgoraj navedene sodbe Colas Est in drugi proti Franciji pravilno opozorilo, da je ESČP presodilo, da je neobstoj predhodne odredbe sodnika le eden od elementov, ki se je upošteval pri ugotovitvi kršitve člena 8 EKČP. Splošno sodišče je v navedeni točki dodalo, da je ESČP upoštevalo obseg pristojnosti nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, okoliščine posega in omejeno število varovalk in da se ti elementi razlikujejo od položaja v pravu Unije.

23 V zvezi s tem je treba poudariti, da so pristojnosti za preverjanje, ki jih ima Komisija na podlagi člena 20(2) Uredbe št. 1/2003, omejene na to, da lahko uslužbenci Komisije med drugim vstopijo v prostore, ki jih določijo, da se jim pokažejo dokumenti, ki jih zahtevajo, da naredijo kopije teh dokumentov in da se jim pokaže vsebina pohištva, ki ga določijo (glej v tem smislu sodbo Hoechst/Komisija, 46/87 in 227/88, EU:C:1989:337, točka 31).

24 Opomniti je treba tudi na to, da je treba v skladu s členom 20(6) in (7) Uredbe št. 1/2003 vložiti prošnjo za odobritev pravosodnega organa, če jim v primeru nasprotovanja zadevnega podjetja zadevna država članica ponudi potrebno sodelovanje in zagotovi tudi podporo policije ali drugega ustreznega izvršilnega organa, da jim omogoči izvedbo pregleda, in če je navedena odobritev potrebna na podlagi nacionalnega prava. Prošnja za takšno odobritev se lahko vloži tudi kot previdnostni ukrep. Poleg tega je v členu 20(8) te uredbe pojasnjeno, da čeprav nacionalno sodišče med drugim preverja, da predvideni prisilni ukrepi niso niti enostranski niti pretirani glede na predmet pregleda, ne more dvomiti o nujnosti izvedbe pregleda. V skladu z isto določbo Sodišče opravi naknadni sodni nadzor.

25 Zato je Splošno sodišče, ne da bi napačno uporabilo pravo, v točki 67 izpodbijane sodbe ugotovilo, da ob upoštevanju sodne prakse ESČP neobstoj predhodne odredbe sodnika sam po sebi ne more povzročiti nezakonitosti ukrepa pregleda.

26 Dalje v zvezi s trditvijo, ki jo je navedlo podjetje Deutsche Bahn in v skladu s katero je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da se je v točki 66 izpodbijane sodbe oprlo na zgoraj navedeni sodbi ESČP Harju proti Finski in Heino proti Finski, je treba ugotoviti, da je v teh sodbah ESČP izrecno potrdilo, da se lahko neobstoj predhodne odredbe sodnika kompenzira z naknadnim sodnim nadzorom, ki se nanaša tako na dejanska kot na pravna vprašanja.

27 Iz navedenega je razvidno, da argumentacija podjetja Deutsche Bahn, kot je povzeta v točkah 15 in 26 te sodbe, ni utemeljena.

28 Nazadnje, ugotoviti je treba, da je Splošno sodišče po tem, ko je v točki 73 izpodbijane sodbe opozorilo, da v skladu s sodno prakso ESČP varstvo pred samovoljnimi posegi javnih organov zahteva zakonsko ureditev in stroge omejitve, v točkah od 74 do 100 izpodbijane sodbe navedlo in preučilo pet kategorij varovalk, ki morajo biti spoštovane pri sprejetju sklepa o pregledu. Splošno sodišče je nato v točki 100 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bila v obravnavanem primeru upoštevana vsaka od petih varovalk.

29 V zvezi s tem zadostuje navesti, da natančna preučitev, ki jo je opravilo Splošno sodišče, ustreza tako zahtevam ESČP, kot je to razvidno iz prejšnje točke te sodbe, kot tudi besedilu Uredbe št. 1/2003 in sodni praksi Sodišča.

30 Iz člena 20(4) Uredbe št. 1/2003 namreč po eni strani izhaja, da morajo biti v sklepu o pregledu določeni namen in cilj pregleda, sankcije, ki so naložene zadevnemu podjetju, in pravno sredstvo, ki ga zadnjenavedeno lahko vloži pri Sodišču.

31 Po drugi strani iz ustaljene sodne prakse izhaja, da so pristojnosti za pregled, ki so podeljene Komisiji, natančno omejene v zvezi z izključitvijo iz pregleda dokumentov, ki niso službene narave, pravico do pravne pomoči, do ohranitve zaupnosti korespondence med odvetniki in strankami ter z obveznostjo obrazložitve sklepa o pregledu in možnostjo vložitve pravnega sredstva pri sodiščih Unije (glej v tem smislu sodbo Roquette Frères, C-94/00, EU:C:2002:603, točke od 44 do 50).

32 Poleg tega, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 38 sklepnih predlogov in kot je navedeno v točki 26 te sodbe, ESČP meni, da se šteje, da naknadni sodni nadzor omogoča kompenziranje neobstoja predhodne odredbe sodnika in torej pomeni temeljno jamstvo za zagotovitev skladnosti zadevnega ukrepa pregleda s členom 8 ESČP (glej med drugim sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 2. oktobra 2014 v zadevi Delta Pekárny a.s. proti Češki republiki, št. 97/11, točke 83, 87 in 92).

33 Ravno to pa je podano v sistemu, ki je vzpostavljen v Evropski uniji, saj člen 20(8) Uredbe št. 1/2003 izrecno določa, da je Sodišče pristojno za izvedbo nadzora nad zakonitostjo sklepa o pregledu, ki ga je sprejela Komisija.

34 Nadzor, ki ga določajo Pogodbe, vključuje to, da sodišče Unije na podlagi elementov, ki jih predloži tožeča stranka v utemeljitev navedenih tožbenih razlogov, opravi popoln nadzor, to pomeni, da obravnava tako dejanska kot pravna vprašanja (glej v tem smislu sodbi Chalkor/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, točka 62, in CB/Komisija, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, točka 44).

35 Iz navedenega izhaja, da je Splošno sodišče pravilno presodilo, da temeljna pravica nedotakljivosti stanovanja, kot je varovana s členom 8 EKČP, ni kršena zaradi neobstoja predhodne odredbe sodnika.

36 Zato je treba tudi ugotoviti, da kršitev člena 7 Listine ni dokazana.

37 V teh okoliščinah je treba zavrniti prvi pritožbeni razlog iz te pritožbe kot neutemeljen.

*Drugi pritožbeni razlog: nepravilna razlaga in uporaba pravice do učinkovitega sodnega varstva, ki je določena v členu 47 Listine in členu in 6(1) EKČP*

Trditve podjetja Deutsche Bahn

38 Podjetje Deutsche Bahn navaja, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je presodilo, da ob upoštevanju obstoja naknadnega sodnega nadzora v pravu Unije s spornimi sklepi ni bila kršena temeljna pravica do učinkovitega sodnega varstva.

39 Podjetje Deutsche Bahn Splošnemu sodišču zlasti očita, da je svoje ugotovitve oprlo na zgoraj navedeni sodbi ESČP v zadevi Société Métallurgique Liotard Frères proti Franciji in v zadevi Canal Plus proti Franciji, čeprav dejansko stanje ni bilo primerljivo, saj je francoski organ, ki je pristojen za konkurenco, v obravnavanih zadevah pridobil predhodno odredbo sodnika.

40 Komisija s podporo Nadzornega organa EFTA in Kraljevine Španije izpodbija te trditve.

Presoja Sodišča

41 Najprej je treba navesti, da je Splošno sodišče v točkah 109 in 110 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da iz zgoraj navedenih sodb ESČP Société Métallurgique Liotard Frères/Francija in Canal Plus/Francija izhaja, da gre za intenzivnost nadzora, kar vključuje preučitev vseh dejanskih in pravnih elementov ter možnost ustrezne odprave morebitno ugotovljenih nepravilnosti, ne pa za trenutek, ko se ta nadzor opravi.

42 Poleg tega je treba navesti, da je Splošno sodišče v točki 112 izpodbijane sodbe opozorilo, da sodišče Unije, ko odloča o ničnostni tožbi, vloženi zoper sklep o pregledu, presoja tako uporabo prava kot dejansko stanje in je pristojno za presojo dokazov in razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa.

43 Ugotoviti je treba tudi, da je ta analiza tudi v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča, na katero je opozorjeno v točki 34 te sodbe. Zato pri presoji, ki jo je Splošno sodišče opravilo v točkah od 109 do 112 izpodbijane sodbe, ni bilo napačno uporabljeno pravo.

44 Poleg tega v nasprotju s trditvami podjetja Deutsche Bahn možnost, ki je priznana podjetjem, ki so naslovniki sklepa o pregledu, da izpodbijajo zakonitost tega sklepa, in sicer, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 46 sklepnih predlogov, takoj, ko jim je vročen navedeni sklep, kar pomeni, da podjetje za vložitev ničnostne tožbe pri sodišču Unije ni dolžno čakati na sprejetje končnega sklepa Komisije o domnevni kršitvi konkurenčnih pravil.

45 Nazadnje, Splošno sodišče je v točki 113 izpodbijane sodbe v zvezi z jamstvi, ki jih pravo Unije določa za zagotovitev spoštovanja pravice do učinkovitega pravnega sredstva, spomnilo na sodno prakso Sodišča, v skladu s katero je posledica razglasitve ničnosti sklepa o pregledu ali ugotovitve nepravilnosti v postopku preverjanja to, da Komisija v postopku ugotavljanja kršitve ne more uporabiti informacij, ki so bile pridobljene na tak način (sodba Roquette Frères, C-94/00, EU:C:2002:603, točka 49).

46 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je Splošno sodišče pravilno štelo, da temeljna pravica do učinkovitega sodnega varstva, kot jo zagotavlja člen 6(1) EKČP, ni kršena zaradi neobstoja predhodnega sodnega nadzora.

47 V zvezi s tem je treba navesti, da je ta temeljna pravica temeljno načelo prava Unije, ki je danes izraženo v členu 47 Listine, ki v pravu Unije ustreza členu 6(1) EKČP (glej v tem smislu zlasti sodbe Chalkor/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, točka 52 in navedena sodna praksa; Telefónica in Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, točka 40, ter CB/Komisija, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, točka 43).

48 Zaradi zgoraj navedenih razlogov je treba tudi ugotoviti, da kršitev člena 47 Listine ni dokazana.

49 Drugi pritožbeni razlog iz te pritožbe je treba zato zavrniti.

*Tretji pritožbeni razlog: kršitev pravice do obrambe glede na nepravilnosti pri poteku prvega pregleda*

Trditve podjetja Deutsche Bahn

50 Podjetje Deutsche Bahn Splošnemu sodišču očita, da je v točki 162 izpodbijane sodbe presodilo, da je Komisija svoje uslužbence lahko upravičeno seznanila z obstojem suma v zvezi z družbo DUSS pred prvim sklepom o pregledu.

51 Komisija naj bi s svojim ravnanjem zavestno povzročila nevarnost, da bodo njeni uslužbenci na podlagi informacije v zvezi z družbo DUSS, ki jim jo je posredovala, posebno pozornost namenili dokumentom v zvezi z družbo DUSS, čeprav niso v zvezi s predmetom prvega pregleda. Zato naj izjeme od prepovedi

uporabe dokumentov, ki niso v zvezi s ciljem pregleda, – ki jo je Sodišče dopustilo v sodbi Dow Benelux/Komisija (85/87, EU:C:1989:379) – v nasprotju s tem, kar je presodilo Splošno sodišče, ne bi bilo mogoče uporabiti.

52 Podjetje Deutsche Bahn poleg tega navaja, da ta predhodna obvestitev uslužbencev Komisije v zvezi s spisom, ki se nanaša na družbo DUSS, ni bila nujna za učinkovito izvajanje konkurenčnih pravil.

53 Komisija izpodbija dopustnost trditve, ki jo je navedlo podjetje Deutsche Bahn v zvezi z napačno uporabo prava, ki naj bi jo storilo Splošno sodišče ob dopustitvi naključnih odkritij, ki so ugotovitve glede dejanskega stanja, v zvezi s katerimi razprava v fazi pritožbe ni mogoča.

Presoja Sodišča

54 Glede dopustnosti tega pritožbenega razloga, ki jo izpodbija Komisija, je treba najprej ugotoviti, da podjetje Deutsche Bahn Sodišču ne predlaga zgolj tega, naj ponovno presodi dejansko stanje, temveč se sklicuje na napačno uporabo prava, ki naj bi jo storilo Splošno sodišče s tem, da je presodilo, da je Komisija svoje uslužbence lahko upravičeno seznanila z obstojem suma v zvezi z družbo DUSS pred izvedbo prvega pregleda.

55 Zato je tretji pritožbeni razlog dopusten.

56 Glede utemeljenosti je treba spomniti, da člen 20(4) Uredbe št. 1/2003 Komisiji nalaga obrazložitev sklepa o izvedbi pregleda tako, da navede predmet in namen pregleda, kar je – kot je pojasnilo Sodišče – temeljna zahteva, katere namen ni samo izkazati utemeljenost nameravane intervencije znotraj zadevnih podjetij, temveč jim tudi omogočiti, da razumejo obseg svoje dolžnosti sodelovanja in hkrati obdržijo pravico do obrambe (sodbi Roquette Frères, C-94/00, EU:C:2002:603, točka 47, ter Nexans in Nexans France/Komisija, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, točka 34).

57 Poleg tega se v skladu s členom 28(1) Uredbe št. 1/2003 podatki, pridobljeni med pregledom, lahko uporabijo samo za namene, ki so navedeni v pooblastilu za pregled ali sklepu o pregledu (glej v tem smislu sodbo Dow Benelux/Komisija, 85/87, EU:C:1989:379, točka 17).

58 V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo, da je navedena zahteva poleg varstva poslovne skrivnosti, ki je izrecno navedena v tem členu 28, namenjena varstvu pravice podjetij do obrambe, ki je zagotovljena s členom 20(4). Te pravice bi bile namreč resno ogrožene, če bi se lahko Komisija oprla na dokaze zoper podjetja, ki so bili pridobljeni med pregledom in ki niso povezani s predmetom ali namenom zadevnega pregleda (glej v tem smislu sodbo Dow Benelux/Komisija, 85/87, EU:C:1989:379, točka 18).

59 Vendar pa iz tega ni mogoče sklepati, da Komisija ne more začeti pregleda, s katerim bi preverila pravilnost informacij ali dopolnila informacije, do katerih je po naključju prišla med prejšnjim pregledom, če te informacije kažejo na obstoj ravnanj v nasprotju s pravili konkurence iz Pogodbe. Taka prepoved bi namreč presegla to, kar je potrebno za ohranitev poslovne skrivnosti in pravice do obrambe, in bi tako pomenila neupravičeno oviro Komisiji pri opravljanju naloge nadzora nad spoštovanjem konkurenčnih pravil na skupnem trgu in odkrivanju kršitev členov 101 PDEU in 102 PDEU (glej v tem smislu sodbo Dow Benelux/Komisija, 85/87, EU:C:1989:379, točka 19).

60 Iz zgoraj navedenega po eni strani izhaja, da mora Komisija obrazložiti svoj sklep o odreditvi pregleda. Ker po drugi strani obrazložitev tega sklepa omejuje pooblastila, podeljena uslužbencem Komisije, se smejo iskati le dokumenti, ki so zajeti v predmetu pregleda.

61 V obravnavani zadevi pa tako iz točke 162 izpodbijane sodbe, kot tudi iz navedb, ki jih je Komisija podala na obravnavi, izhaja, da je zadnjenavedena svoje uslužbence nemudoma in pred potekom prvega pregleda obvestila o obstoju druge pritožbe zoper podjetje Deutsche Bahn glede njene hčerinske družbe DUSS.

62 V zvezi s tem je treba navesti, da čeprav učinkovitost pregleda – kot je navedel generalni pravobranilec v točki 69 sklepnih predlogov – zahteva, da Komisija svojim uslužbencem, ki pregled izvajajo, zagotovi pred pregledom vse informacije, ki so koristne za razumevanje narave in obsega morebitne kršitve konkurenčnih pravil, in informacije v zvezi z logistiko samega pregleda, se morajo te informacije nanašati le na predmet pregleda, ki je bil odrejen s sklepom.

63 Vendar ker je Splošno sodišče v točki 75 izpodbijane sodbe pravilno opozorilo, da je za sklep Komisije o pregledu veljala obveznost obrazložitve, je treba ugotoviti, da Splošno sodišče ni štelo, da če je Komisija pred prvim pregledom svoje uslužbence obvestila o obstoju dodatne pritožbe glede zadevnega podjetja, mora predmet tega pregleda, kot je opredeljen v tem sklepu, vsebovati tudi elemente, ki se nanašajo na to dodatno pritožbo.

64 Vendar navedena predhodna informacija – ne o splošnem kontekstu zadeve, ampak o obstoju ločene pritožbe – ni v zvezi s predmetom prvega sklepa o pregledu. Zato neobstoj sklicevanja na navedeno pritožbo v okviru predmeta tega sklepa o pregledu pomeni kršitev obveznosti obrazložitve in pravice do obrambe zadevnega podjetja.

65 Ugotoviti je treba tudi, da je Splošno sodišče v točki 134 izpodbijane sodbe izrecno navedlo, da to, da je bil drugi sklep o pregledu sprejet med potekom prvega pregleda, kaže na pomembnost zbranih informacij ob tej priložnosti za izvedbo drugega pregleda in da je tretji pregled nedvomno deloma temeljil na informacijah, ki so bile zbrane med prvima dvema pregledoma. Iz navedenega je ugotovilo, da okoliščine, v katerih so bile informacije glede družbe DUSS pridobljene med prvim pregledom, vplivajo na zakonitost drugega in tretjega sklepa o pregledu.

66 V zvezi s prvim pregledom so bile storjene nepravilnosti, ker so uslužbenci Komisije, ki so predhodno razpolagali z informacijami, ki niso bile v zvezi s predmetom navedenega pregleda, zasegli dokumente, ki ne spadajo na področje pregleda, kot je opredeljeno s prvim spornim sklepom.

67 Iz zgoraj navedenih ugotovitev izhaja, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je v točki 162 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bila obvestitev uslužbencev Komisije o obstoju pritožbe glede družbe DUSS pred prvim sklepom o pregledu upravičena na podlagi elementov splošnega konteksta, ne da bi za to navedlo dodatne razloge, čeprav taka predhodna informacija očitno ni vključena v predmetu tega prvega sklepa o pregledu in krši jamstva, s katerimi so omejene preiskovalne pristojnosti Komisije.

68 V teh okoliščinah je treba tretjemu pritožbenemu razlogu ugoditi.

69 Zato je treba izpodbijano sodbo razveljaviti v delu, v katerem je bila z njo zavrnjena tožba, vložena zoper drugi in tretji sklep o pregledu, ne da bi bilo treba preučiti četrti pritožbeni razlog, ki ga je v utemeljitev svoje pritožbe navedlo podjetje Deutsche Bahn in ki se nanaša na to, da je Splošno sodišče kršilo pravila glede dokaznega bremena, in s katerim se tudi predlaga razglasitev drugega in tretjega sklepa o pregledu.

## Tožba pred Splošnim sodiščem

70 V skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije lahko to ob morebitni razveljavitvi odločbe Splošnega sodišča samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje. Tako je v tem primeru.

71 Iz točk od 56 do 67 te sodbe je razvidno, da je tretji tožbeni razlog utemeljen in da je treba drugi in tretji sklep o pregledu razglasiti za nična zaradi kršitve pravice do obrambe.

**Stroški**

72 Člen 184(2) Poslovnika določa, da če je pritožba utemeljena in če Sodišče samo dokončno odloči v sporu, odloči tudi o stroških.

73 V skladu s členom 138(1) istega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) tega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.

74 V skladu s členom 138(3) navedenega poslovnika vsaka stranka nosi svoje stroške, če vsaka uspe samo deloma. Vendar lahko Sodišče, če se zdi to glede na okoliščine v zadevi upravičeno, odloči, da ena stranka poleg svojih stroškov nosi tudi del stroškov druge stranke.

75 Ker je pritožbi podjetja Deutsche Bahn deloma ugodeno, je treba Komisiji naložiti, da poleg polovice lastnih stroškov, nastalih v zvezi s to pritožbo, nosi polovico stroškov, ki so nastali podjetju Deutsche Bahn v tem postopku. Podjetje Deutsche Bahn nosi polovico lastnih stroškov, nastalih v zvezi s to pritožbo, in polovico stroškov, ki so v tem postopku nastali Komisiji.

76 Glede stroškov na prvi stopnji mora Komisija plačati stroške v zvezi z zadevama T-290/11 in T-521/11, podjetje Deutsche Bahn pa mora plačati stroške v zvezi z zadevo T-289/11.

77 Države članice, ki so se kot intervenientke udeležile postopka, nosijo v skladu s členom 140(1) Poslovnika svoje stroške. V skladu s to določbo nosi Kraljevina Španija svoje stroške, ki so nastali na prvi stopnji in v pritožbenem postopku.

78 V skladu s členom 140(2) istega poslovnika Nadzorni organ EFTA nosi svoje stroške, če je interveniral v sporu. Iz tega izhaja, da Nadzorni organ EFTA nosi svoje stroške, ki so nastali na prvi stopnji in v pritožbenem postopku.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Sodba Splošnega sodišča Evropske unije Deutsche Bahn in drugi/Komisija (T-289/11, T-290/11 in T-521/11, EU:T:2013:404) se razveljavi v delu, v katerem je bila z njo zavrnjena tožba, vložena zoper drugi in tretji sklep o pregledu C(2011) 2365 z dne 30. marca 2011 in C(2011) 5230 z dne 14. julija 2011.**

2. **Sklepa Evropske komisije C(2011) 2365 z dne 30. marca 2011 in C(2011) 5230 z dne 14. julija 2011 se razglasita za nična.**

3. **V preostalem se pritožba zavrne.**

4. **Družbam Deutsche Bahn AG, DB Mobility Logistics AG, DB Energie GmbH, DB Netz AG, Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH, DB Schenker Rail GmbH in DB Schenker Rail Deutschland AG se poleg polovice lastnih stroškov, nastalih v zvezi s to pritožbo, naloži plačilo polovice stroškov, ki so nastali Evropski komisiji v tem postopku.**

5. **Evropski komisiji se poleg polovice lastnih stroškov, nastalih v zvezi s to pritožbo, naloži plačilo polovice stroškov, ki so nastali družbam Deutsche Bahn AG, DB Mobility Logistics AG, DB Energie GmbH, DB Netz AG, Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH, DB Schenker Rail GmbH in DB Schenker Rail Deutschland AG v tem postopku.**

**6. Družbam Deutsche Bahn AG, DB Mobility Logistics AG, DB Energie GmbH, DB Netz AG, Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße (DUSS) mbH, DB Schenker Rail GmbH in DB Schenker Rail Deutschland AG se naloži plačilo stroškov, nastalih v zadevi T-289/11.**

**7. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov, nastalih v zadevah T-290/11 in T-521/11.**

**8. Kraljevina Španija nosi svoje stroške.**

**9. Nadzorni organ EFTA nosi svoje stroške.**

Podpisi